

A

B

C

Renhållningsförvaltningen
ÅVC OCH FARLIGT AVFALL

D

E

Handläggare: Anna-Carin Thor
Tfn: 08-508 465 86

Renhållningsnämnden

Rapport om genomförd och planerad utveckling av insamlingen av hushållens farliga avfall

Förslag till beslut

1. Rapporten godkänns och läggs till handlingarna.

Johan Castwall
Direktör

Lovisa Wassbäck
Avdelningschef

Sammanfattning

Kommunen ansvarar enligt miljöbalken och avfallsförordningen för omhändertagande av hushållens farliga avfall.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att förbättra systemet för insamling av farligt avfall från hushållen. Insamlingen av hushållens farliga avfall har stadigt ökat de senaste åren.

Olika typer av insamling som finns eller ska prövas i Stockholm är mobil miljöstation, bemannade miljöstationer vid återvinningscentraler, obemannade miljöstationer vid bensinmackar, mottagning hos färghandlare, mottagning hos apotek, batteriholkar vid återvinningsstationer för förpackningar, mottagning av batterier vid försäljningsställen, röda boxar vid fastigheten samt fastighetsnära insamling.

Den mobila insamlingen av farligt avfall och elavfall, har successivt utökats och täcker in i stort sett samtliga områden inom staden. Den har fått stort gensvar och ytterligare förtätning planeras till våren.

Då fasta miljöstationer anläggs krävs att en mängd olika krav uppfylls. Med hänsyn till detta kommer antalet aktuella platser att vara litet. Eftersom den mobila miljöstationen täcker in större delen av staden bedömer förvaltningen inte att detta utgör något stort problem.

Bakgrund

Kommunen ansvarar enligt miljöbalken och avfallsförordningen för omhändertagande av hushållens farliga avfall. I detta ingår att ha ett insamlingssystem för det farliga avfallet och därefter se till att avfallet transporteras till lämplig behandlingsanläggning.

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att förbättra systemet för insamling av farligt avfall från hushållen.

Som farligt avfall räknas bl.a.:

- färg-, lack- och limrester
- lösningsmedel
- olja
- fotokemikalier
- rengöringsmedel
- bekämpningsmedel
- kvicksilver

ABCDE

SID 3 (7)

DNR: 21-0458/04

— lysrör

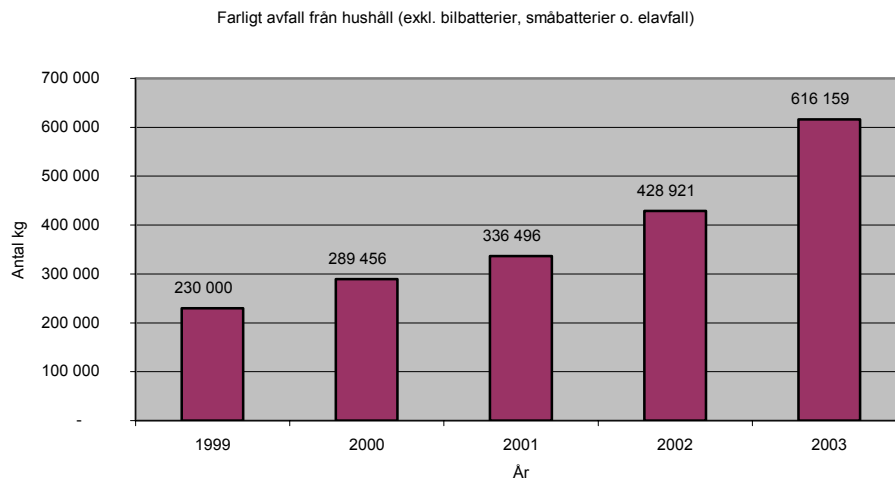
— osorterade småbatterier, bilbatterier

Under senare tid har begreppet farligt avfall vidgats till att även omfatta:

— elavfall

— kylmöbler

Insamlingen av hushållens farliga avfall har stadigt ökat de senaste åren. Diagrammet nedan visar insamlingsresultat för år 1999-2003.

Uttryckt i kg per invånare var resultatet under samma period:

År	Farligt avfall/inv (kg)
1999	0,31
2000	0,39
2001	0,45
2002	0,57
2003	0,81

Under 2003 samlades knappt 37 000 kylmöbler in. För elavfall med producentansvar var den insamlade mängden för 2003 ca 7,4 kg per invånare.

Förvaltningens driftskostnader för omhändertagande av farligt avfall beräknas uppgå till ca 7,5 mkr, varav kostnader för batterier ca 1,2 mkr.

Hantering av hushållens farliga avfall i Stockholm

Nedan följer en redovisning av förvaltningens pågående och planerade arbete med de olika typer av insamling som finns eller ska prövas i Stockholm.

Mobil miljöstation

Den mobila insamlingen av farligt avfall och elavfall upp till ungefär en mikrovågsugns storlek, har successivt utökats. Höstens tur täckte in i stort sett samtliga områden inom staden och sammanlagt trafikerades drygt 70 stoppställen under sammanlagt sex veckor. Till våren planeras ytterligare förtätning av antalet stoppställen och turen beräknas då sträcka sig över sju veckor. Den mobila miljöstationen har fått stort gensvar. Under vårturen 2004 som omfattade 60 stoppställen under sammanlagt fem veckor var antalet besökare i genomsnitt 25 per stoppställe. Genomsnittlig mängd farligt avfall, exklusive elavfall och bilbatterier, var ca 90 kg per stoppställe.

Bemannade miljöstationer vid återvinningscentraler

Vid stadens tre återvinningscentraler finns bemannade miljöstationer.

Arbete med att finna nya lokaliseringar för återvinningscentraler pågår ständigt inom förvaltningen. Det är dock svårt att finna lämpliga markområden och ofta finns motstridiga intressen avseende markanvändningen och även en opinion mot den här typen av anläggningar. Det är därför ett långsiktigt arbete att öka antalet bemannade miljöstationer i anslutning till återvinningscentraler.

Obemannade miljöstationer vid bensinmackar

För närvarande finns 17 obemannade miljöstationer, främst i anslutning till bensinmackar.

Upphandling av upprustning av befintliga miljöstationer pågår. Dessutom ska ett antal nya miljöstationer köpas in.

Förvaltningen använder två olika modeller av miljöstationer; en större och en mindre. Vid de bensinmackar där i dag den mindre modellen av miljöstationer står uppställda arbetar förvaltningen med att, där så är möjligt, byta ut dessa mot den större modellen. De rymmer fler fraktioner, t.ex. ljuskällor, som är svårt att få rum med i de mindre stationerna. De är också säkrare och enklare att inreda på ett ändamålsenligt sätt.

En inventering har gjorts för att söka fram bensinmackar inom Stockholms kommun. De mackar som ligger på lämpliga platser i förhållande till befintliga miljöstationer, har tillräckliga öppettider samt har en

tillfredsställande utformning kommer att kontaktas med förslag om inrättande av miljöstationer.

I några stadsdelar saknas fast miljöstation. I en av dem – Kista – pågår diskussion mellan förvaltningen, stadsdelsförvaltningen och innehavaren av en av bensinmackarna om möjligheten att anlägga en miljöstation.

Då fasta miljöstationer anläggs måste hänsyn tas till att tillräckligt utrymme finns, att säkerhetsavstånd uppfylls, att belägenheten är lämplig i förhållande till andra miljöstationer och bostadsbebyggelse samt att erforderliga tillstånd beviljas. Med hänsyn till detta kommer antalet aktuella platser att vara litet. Eftersom den mobila miljöstationen täcker in större delen av staden bedömer förvaltningen inte att detta utgör något stort problem.

Mottagning hos färghandlare

Mellan 20 och 25 färghandlare har mottagning från hushåll av sådana produkter som de har till försäljning.

Förvaltningen planerar att kontakta de färghandlare som i dag inte har mottagning av farligt avfall för att informera om möjligheten att anordna sådan och om intresse finns teckna avtal med dessa färghandlare.

Apotek

Gamla och överblivna mediciner samt kanyler kan hushållen lämna till apoteken genom ett avtal mellan renhållningsnämnden och Apoteket AB. De flesta apotek har också batterirör för hushållens småbatterier. Om apoteken får in annat farligt avfall än ovan nämnda hämtar och bekostar förvaltningen detta.

Batteriholkar vid återvinningsstationer för förpackningar

På producenternas återvinningsstationer för förpackningar finns batteriholkar monterade. För närvarande finns ca 260 st.

På grund av innehållet av mobiltelefoner och lösa batterier till dessa förekommer inbrott i holkarna. Den modell av holk som hittills använts är av en konstruktion som gör att då någon bryter upp holken faller hela innehållet ur och blir liggande på marken. Den gamla holkmodellen byts nu successivt ut mot en annan som inte är behäftad med samma problem. Hittills har ca 100 holkar bytts ut.

Mottagning av batterier vid försäljningsställen

För närvarande finns möjlighet för hushållen att lämna in småbatterier till omkring 1 000 butiker och liknande som har batterier till försäljning.

Röda boxar

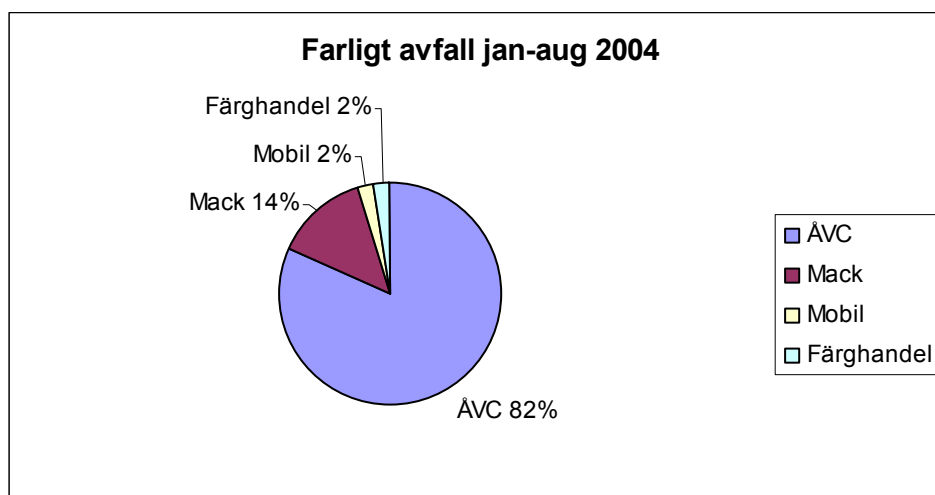
Förvaltningen har ansökt om och beviljats medel om 700 000 kr ur Stockholms stads miljömiljard för ett försök med s.k. ”röda boxar” för farligt avfall och småelektronik. Ett antal hushåll i olika typer av bebyggelse kommer att väljas ut för att delta i försöket. Boxarna kan dels användas för förvaring av det farliga avfallet i hemmet och dels för egen transport av avfallet till ett inlämningsställe. Hushållen ska också kunna buda kostnadsfri hämtning av avfallet hos förvaltningen. Projektiden, inklusive planering och utvärdering, uppskattas bli ca ett och ett halvt år med start under 2005.

Fastighetsnära insamling

Förvaltningen ställer sig positiv till fastighetsägare som önskar införa fastighetsnära insamling av farligt avfall. Fastighetsägaren tecknar då ett avtal med förvaltningen. Fastighetsägaren bekostar utrustning och hämtning medan förvaltningen står för behandlingskostnaden. Vid fastighetsnära insamling av farligt avfall finns brandsäkerhetskrav och krav på att avfallet förvaras i ett låst utrymme.

Fördelning mellan olika typer av insamling

Huvuddelen av det farliga avfallet samlas in vid de bemannade miljöstationerna vid återvinningscentralerna. För de åtta första månaderna 2004 såg fördelningen mellan olika insamlingssätt ut enligt följande (exkl. bilbatterier och elavfall):

Tendenser i resten av landet

Enligt Svenska Renhållningsverksföreningens (RVF:s) ”Svensk Avfallshantering 2004” väljer allt fler kommuner att införa fastighetsnära

ABCDE

SID 7 (7)

DNR: 21-0458/04

insamling av farligt avfall. Det vanligaste insamlingssättet är fortfarande via bemannade återvinningscentraler. Denna möjlighet finns i nästan alla kommuner. Ungefär hälften av kommunerna använder dessutom fortfarande obemannade miljöstationer. Andra sätt att samla in hushållens farliga avfall är batteriholkar, röda boxar vid fastigheten och miljöbilar.